USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Tomáše Foltase a soudců Michala Bobka a Lenky Krupičkové v právní věci žalobkyně: **R. A.**, zastoupena JUDr. Irenou Strakovou, advokátkou se sídlem Karlovo náměstí 287/18, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 6. 6. 2022, č. j. 34 Az 23/2020-103,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

[1] Rozhodnutím žalovaného ze dne 20. 7. 2020, č. j. OAM-20/ZA-ZA11-P16-2020 byla žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany shledána nepřípustnou podle § 10a písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o azylu"), a řízení o udělení mezinárodní ochrany podle § 25 písm. i) téhož zákona zastaveno.

II.

[2] Žalobkyně napadla rozhodnutí žalovaného žalobou u Krajského soudu v Brně (dále též „krajský soud"), který ji zamítl shora označeným rozsudkem. Rozsudek krajského soudu (stejně jako všechna dále citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu) je dostupný na www.nssoud.cz a soud na něj na tomto místě pro stručnost odkazuje.

III.

[3] Žalobkyně (dále též „stěžovatelka") podala proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost z důvodů obsahově podřaditelných pod § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s."). Podle stěžovatelky nebyly splněny podmínky pro postup dle § 10a odst. 1 písm. e), resp. § 25

písm. i) zákona o azylu. Nesouhlasila s opačnými závěry žalovaného a krajského soudu. Žalovaný ani krajský soud důkladně nezkoumali okolnosti dané věci ve všech souvislostech. Zejména důkladně nezkoumali okolnosti trestního stíhání stěžovatelky. Navrhla zrušení rozsudku krajského soudu a vrácení mu věci k dalšímu řízení. Požádala i o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

IV.

[4] Žalovaný podal ke kasační stížnosti vyjádření, ve kterém se ztotožnil s posouzením provedeným krajským soudem. Navrhl kasační stížnost zamítnout, popř. odmítnout pro nepřijatelnost.

V.

[5] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[6] Jednou z podmínek věcného přezkumu kasační stížnosti ve věci mezinárodní ochrany je její přijatelnost. Přesahem vlastních zájmů, který ve věcech azylu jedině vede k meritornímu projednání kasační stížnosti, je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je, kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce, pro Nejvyšší správní soud také nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. To znamená, že přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. O přijatelnou kasační stížnost se tak prakticky může jednat v případě, že se kasační stížnost týká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny v judikatuře Nejvyššího správního soudu nebo byly řešeny rozdílně. Přijatelná může být kasační stížnost také tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. O takové pochybení se může jednat především tehdy, nerespektoval-li krajský soud ustálenou judikaturu, a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, nebo krajský soud v konkrétním případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. K tomu srov. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 1. 2007, č. j. 2 Azs 21/2006-59, č. 1143/2007 Sb. NSS, ze dne 22. 5. 2013, č. j. 6 Azs 11/2013 - 18, ze dne 19. 6. 2014, č. j. 7 Azs 13/2014-52, a ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS. Uvedené závěry jsou aplikovatelné i po novele soudního řádu správního zákonem č. 77/2021 Sb. (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021-28, ze dne 5. 8. 2021, č. j. 10 Azs 196/2021-30, ze dne 14. 7. 2021, č. j. 10 Azs 184/2021-36, ze dne 15. 7. 2021, č. j. 9 Azs 110/2021-30, ze dne 27. 8. 2021, č. j. 9 As 144/2021-31, ze dne 24. 9. 2021, č. j. 10 Azs 225/2021-34, ze dne 14. 10. 2021, č. j. 2 Azs 171/2021-47 atp.).

[7] Lze tedy shrnout, že o přijatelnou kasační stížnost se může jednat v následujících případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec nebo plně v judikatuře Nejvyššího správního soudu řešeny; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou v judikatuře řešeny rozdílně; (3) bude třeba učinit judikaturní odklon; (4)

v napadeném rozhodnutí krajského (krajského) soudu bylo shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[8] V dané věci nevyvstala žádná právní otázka, která by dosud nebyla v judikatuře Nejvyššího správního soudu řešena, popř. byla řešena rozdílně. Rovněž tak Nejvyšší správní soud neshledal důvod, pro který by bylo nutno učinit judikaturní odklon. Krajský soud se nedopustil ani zásadního pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatelky. Krajský soud posoudil věc v souladu s konstantní judikaturou, od které neshledal Nejvyšší správní soud důvod se odchýlit.

[9] Stran nepřezkoumatelnosti odkazuje soud na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 12. 2013, č. j. 9 Azs 16/2013-26, ze dne 22. 1. 2004, č. j. 4 Azs 55/2003-51, ze dne 1. 6. 2005, č. j. 2 Azs 391/2004-62, ze dne 13. 4. 2004, č. j. 3 Azs 18/2004-37, ze dne 1. 6. 2005, č. j. 2 Azs 391/2004-62, ze dne 21. 8. 2008, č. j. 7 As 28/2008-76, ze dne 21. 5. 2015, č. j. 7 Afs 69/2015-45, ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003-75, č. 133/2004 Sb. NSS, ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005-44, č. 689/2005 Sb. NSS, ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003 - 52. Zdejší soud je názoru, že jak rozhodnutí správního orgánu, tak i rozhodnutí krajského soudu požadavkům této judikatury plně dostála. Nesouhlas stěžovatelky s jejich věcnými závěry nepředstavuje důvod pro zrušení napadeného rozsudku, resp. správního rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 11. 2013, č. j. 2 As 47/2013-30, ze dne 29. 4. 2010, č. j. 8 As 11/2010-163 atd.).

[10] I postup při zjišťování skutkového stavu věci má oporu v judikatuře zdejšího soudu, srov. např. rozhodnutí ze dne 20. 11. 2003, č. j. 2 Azs 27/2003-59, ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 24/2003-42, ze dne 17. 6. 2004, č. j. 3 Azs 23/2004-65, ze dne 25. 10. 2004, č. j. 5 Azs 162/2004-43, ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004-57, ze dne 13. 8. 2008, č. j. 2 Azs 45/2008-67, ze dne 27. 1. 2009, č. j. 2 Azs 91/2008-66. Správní orgán a krajský soud důkladně zkoumali veškeré okolnosti dané věci, přičemž zohlednili i stěžovatelkou akcentované skutečnosti a podklady. V řízení nedošlo ani k žádným podstatným vadám s vlivem na výsledek daného řízení (viz např. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 1. 2008, č. j. 4 Azs 47/2007-60, ze dne 9. 6. 2008, č. j. 5 Azs 18/2008-83, č. 2406/2011 Sb. NSS, ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006-82, ze dne 13. 8. 2010, č. j. 4 Azs 11/2010-112, ze dne 27. 8. 2019, č. j. 1 Azs 343/2018-28).

[11] K problematice opakovaných žádostí o udělení mezinárodní ochrany se Nejvyšší správní soud podrobně vyjádřil v rozsudku ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 Azs 5/2009 - 65. Svůj závěr formuloval do právní věty: „*Hlavním smyslem a účelem možnosti podat opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany je postihnout případy, kdy se objeví takové závažné skutečnosti, které by mohly ovlivnit hmotněprávní postavení žadatele a které nemohl uplatnit vlastní vinou během předchozího pravomocně ukončeného řízení. Při opakovaném podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany je proto nutno důsledně dbát na splnění těchto podmínek, které mají na straně jedné garantovat určitou přidanou hodnotu této nové žádosti, jenž může vést k jinému rozhodnutí než u žádosti předchozí, a na straně druhé zajistit, aby nedocházelo k účelovému podávání opakovaných žádostí.*“ V rozsudku ze dne 6. 3. 2012, č. j. 3 Azs 6/2011-96, rozšířený senát Nejvyššího správního soudu dospěl k závěru, že: „*Správní orgán je povinen v řízení o opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany*

zkoumat v souladu s § 10a písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, zda žadatel neuvedl nové skutečnosti nebo zjištění týkající se důvodů pro udělení azylu nebo důvodů pro udělení doplňkové ochrany, které nebyly bez jeho vlastního zavinění předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně skončeném řízení ve věci mezinárodní ochrany. Přípustnost opakované žádosti je tak třeba posuzovat z pohledu možných nových skutečností a zjištění pro udělení jak azylu, tak udělení doplňkové ochrany. Obsahuje-li opakovaná žádost o udělení mezinárodní ochrany takové nové skutečnosti nebo zjištění, je správní orgán povinen hodnotit takovou žádost jako přípustnou a meritorně o ní rozhodnout. V opačném případě řízení o nepřípustné žádosti podle § 25 písm. i) zákona o azylu zastaví."

[12] Z citované judikatury vyplývá, že správní orgán při posouzení opakované žádosti zjišťuje, zda se objevily nové závažné skutečnosti, ať již na straně samotného žadatele nebo v zemi jeho původu, které nebyly bez vlastního zavinění cizince předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně ukončeném řízení a které současně svědčí o tom, že by cizinec mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a tohoto zákona. Aby tyto skutečnosti byly pro danou věc relevantní, musely by mít dopad do hmotněprávního postavení žadatele. Jak žalovaný, tak krajský soud postupovali v souladu s touto judikaturou a dospěli ke správnému závěru, že stěžovatelka takové skutečnosti netvrdila.

[13] I podle názoru Nejvyššího správního soudu stěžovatelka uváděla shodné důvody, pro které žádost o mezinárodní ochranu podala již v minulosti, přičemž nebylo zjištěno, že by se situace v domovské zemi od doby rozhodnutí o její první žádosti zásadním způsobem změnila. Jak správně uvedl krajský soud, primárním důvodem, pro který se stěžovatelka obává návratu do vlasti, je probíhající trestní stíhání za podvod v souvislosti s prodejem jejího automobilu, resp. z toho plynoucí konsekvence k její osobě. Takový důvod však uváděla i v rámci řízení o své první žádosti. V dalším řízení jej pouze rozvedla o další souvislosti (úkony spojené s trestním stíháním). Trestní stíhání přitom nelze považovat za pronásledování ani vážnou újmu, a to ani v případě, že je vedeno v zemi, jejíž právní a institucionální prostředí nedosahuje úrovně západních států. Mezinárodní ochrana není nástrojem pro to, aby se cizinec vyhnul snášení negativních důsledků trestního stíhání v zemi původu. Azylovou relevanci může mít trestní stíhání v případě, že se s ním pojí hrozba vážné újmy, případně je-li vedeno z účelových důvodů (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 9. 2020, č. j. 1 Azs 3/2020-70). Obsah předloženého správního a soudního spisu však nesvědčí o tom, že by se mělo jednat o takový případ. Ani v řízení o kasační stížnosti stěžovatelka nepředložila žádný podklad, ze kterého by bylo lze usuzovat na existenci vážné újmy, resp. na účelovost trestního stíhání ve smyslu výše uvedené judikatury. Její argumentace byla koncipována obecně; jednalo se o obecnou a nepodloženou polemiku s konkrétními závěry žalovaného a krajského soudu. Jejich závěry přitom mají plnou oporu v právní úpravě a judikatuře Nejvyššího správního soudu (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 1. 2011, č. j. 5 Azs 6/2010-107, č. 2289/2011 Sb. NSS, a rozhodnutí téhož soudu ze dne 20. 10. 2005, č. j. 2 Azs 463/2004-43, ze dne 17. 2. 2011, č. j. 1 Azs 31/2010-69, ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006-82, ze dne 21. 5. 2008, č. j. 2 Azs 48/2007-71, ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008-70, ze dne 13. 3. 2009, č. j. 5 Azs 28/2008-68, ze dne 27. 1. 2009,

č. j. 2 Azs 91/2008-66, ze dne 13. 8. 2010, č. j. 4 Azs 11/2010-112, ze dne 27. 8. 2019, č. j. 1 Azs 343/2018-28, atp.).

[14] Pro úplnost soud dodává, že úlohou krajského soudu nebylo posuzovat, jestli měl být stěžovatelce udělen azyl či doplňková ochrana, ale pouze to, zda byla její opakovaná žádost přípustná, tj. byly v ní uvedeny nové skutečnosti či zjištění, které nemohla bez své viny uvést již v první žádosti (srov. rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 3. 2012, č. j. 3 Azs 6/2011-96). Jelikož žádné takové skutečnosti uvedeny nebyly, žalovaný ani krajský soud nepochybili, pokud tyto důvody věcně nezkoumali. Pro danou věc je přitom nerozhodné, že stěžovatelka nepodala proti rozhodnutí ve věci její první žádosti kasační stížnost.

[15] Závěrem kasační soud zdůrazňuje, že nikterak nezlehčuje situaci stěžovatelky. Poskytnutí azylu, resp. doplňkové ochrany, je však zcela specifickým důvodem pobytu cizinců na území České republiky. Nelze je zaměňovat s jinými legálními formami pobytu cizinců na území České republiky, které jsou upraveny např. v zákoně č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 8. 2020, č. j. 6 Azs 52/2020-41).

[16] Z uvedených důvodů Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítl jako nepřijatelnou podle § 104a odst. 1 s. ř. s.

[17] Na závěr Nejvyšší správní soud podotýká, že samostatně nerozhodoval o návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, protože o tomto mimořádném opravném prostředku bylo rozhodnuto bez zbytečného prodlení po nezbytném poučení účastníků řízení a obstarání dalších podkladů nutných pro rozhodnutí (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 8. 2003, č. j. 2 Azs 3/2003-44).

[18] O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterých, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl (k tomu srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, část III. 4., usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 5. 2021, č. j. 9 Azs 32/2021-32). Stěžovatel v řízení úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, který by jinak měl právo na náhradu nákladů řízení, žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti v řízení o kasační stížnosti nevznikly. Z uvedených důvodů soud rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. září 2022

Tomáš Foltas

předseda senátu